Centrum Jeugd en Gezin Zandvoort

Stand van zaken en ontwikkelingen

Ondertekening convenant CJG november 2008

Inhoud Pagina

Inleiding

Elke gemeente dient eind 2011 een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) te hebben gerealiseerd (Wet op de Jeugdzorg). Een CJG is een herkenbaar laagdrempelig fysiek inlooppunt waar (aanstaande) ouders/opvoeders, kinderen en jongeren tot 23 jaar én hulpverleners terecht kunnen voor alles wat met opgroeien en opvoeden te maken heeft. Het CJG signaleert vroegtijdige opgroei- en opvoedproblemen en biedt snel gecoördineerd hulp. Aanleiding voor de ontwikkeling van CJG's is mede gelegen in algemeen geconstateerde gebreken in de jeugdketen onder andere versnippering van taken en een te vrijblijvende samenwerking tussen instellingen en organisaties. Van belang is dan ook dat het CJG een goede verbinding heeft met het onderwijs, welzijnswerk en jeugdzorg.

Een CJG bestaat uit ten minste de Jeugdgezondheidszorg 0-19 en heeft een schakel met bureau Jeugdzorg en de zorg- en adviesteams. Ook de vijf gemeentelijke functies van het jeugdbeleid krijgen een plaats in het CJG: informatie en advies, signalering, toeleiding naar (geïndiceerde) hulp, (licht) pedagogische hulp en coördinatie van zorg.
De gemeente draagt de verantwoordelijkheid voor de inrichting van een CJG, waarbij de functionaliteit voorop staat en niet hoe het CJG georganiseerd wordt.

Over de voortgang van het CJG is de gemeente verplicht om vóór 1 juli van elk kalenderjaar kort inhoudelijk verslag te doen aan het programmaministerie Jeugd en Gezin. Het gaat hierbij om beleidsinformatie, het betreft als zodanig geen verantwoording.

1. CJG en lokale ontwikkelingen

De gemeente Zandvoort sprak zich in de startnotitie Centrum Jeugd en Gezin (mei 2008) uit voor realisatie van een breed CJG om begeleiding en zorg dicht bij huis te organiseren. Naast de Jeugdgezondheidszorg (0-19 jaar) als voorliggende en preventieve voorziening, wordt het CJG aangevuld met instellingen die gezinnen ondersteunen als er sprake is van meer complexe opvoed- en opgroeiproblemen en/of een instabiele thuissituatie. Deze instellingen zijn Kontext, Mee Noordwest-Holland en de Jeugdriagg.

In 2008 is de stuurgroep CJG Zandvoort (bestaande uit bovengenoemde instellingen en de gemeente) onder voorzitterschap van de wethouder Jeugd, twee keer bijeen geweest om samenwerkingsmogelijkheden en huisvesting te bespreken. In een startbijeenkomst eind 2008 zijn alle direct belanghebbenden in Zandvoort (onderwijs, kinderopvang, jongerenwerk, eerstelijnswerkers etc.) geïnformeerd over de plannen omtrent het CJG. Op deze bijeenkomst tekenden de gemeente en de kernpartners een intentieverklaring voor de oprichting van een CJG.

Inmiddels is het medio 2010 en is er geïnvesteerd in een aantal inhoudelijke ontwikkelingen. Deze notitie geeft weer wat er heeft plaatsgevonden rondom het CJG op lokaal en regionaal niveau, wat is gerealiseerd en waar de komende periode op gekoerst wordt.
De bijlage bevat informatie over de Rijksmiddelen die Zandvoort ontvangt voor het CJG.

1.1 Stuurgroep

Alle lokale CJG stuurgroepen in Zuid-Kennemerland (waaronder die van Zandvoort) zijn uit efficiëntieoverwegingen in het najaar 2009 opgegaan in een regionale stuurgroep CJG Zuid-Kennemerland. Bij deze stuurgroep is inmiddels bureau Jeugdzorg aangesloten.
Deze stuurgroep onder voorzitterschap van de gemeente Haarlem en waarbij ook de ambtenaren Jeugd zijn betrokken, bespreekt onderwerpen die alle CJG 's in de regio aangaan. Lokale concrete ontwikkelingen worden in kleiner verband besproken. Elke gemeente behoudt het recht zo nodig de stuurgroep op lokaal niveau bijeen te roepen.

1.2 Huisvesting

In 2007 kwam een aantal ondernemers (waaronder huisarts, apotheek, sportschool, fysiotherapeut) met het idee voor de ontwikkeling van een multifunctioneel gezondheids-centrum in Nieuw-Noord. De gemeente zag om diverse redenen (kinderrijke buurt, laagdrempelig, versterking contacten eerstelijnszorg, korte lijnen met het jongerenwerk in het wijksteunpunt) in de bouw van het multifunctioneel centrum een mooie kans voor huisvesting van het CJG.

Na diverse besprekingen is er nog geen besluit over of het centrum er gaat komen. Begin juli is overeengekomen dat dat vóór het eind van het jaar duidelijk moet zijn. Bij een negatief besluit dient de gemeente om te zien naar een andere locatie.
De gemeente streeft naar het openen van een fysiek inlooppunt in 2011. Na de zomer worden met betrokken partijen besprekingen gevoerd over de functies van het inlooppunt en en welke locaties voorhanden zijn.

1.3 Doelgroepparticipatie

De gemeente Zandvoort vindt het belangrijk dat opvoeders en jongeren betrokken worden bij de ontwikkeling van het CJG. Er zijn in Nederland verschillende behoefteonderzoeken uitgevoerd die als basis gebruikt kunnen worden. De gemeente wil echter meer inzicht krijgen in wat Zandvoortse opvoeders en jongeren willen. Daarom heeft de gemeente zich aangesloten bij een door Primo-NH geïnitieerd project om ouders en jongeren te laten participeren bij het vormgeven van het CJG. Mocht dit onderzoek niet doorgaan, dan wordt gekeken naar beschikbare alternatieven. Sowieso gaat de gemeente te rade bij de jeugdraad, het Gertenbachcollege en de Wmo-raad.

1.4 Website

Vooruitlopend op de realisatie van een fysieke locatie gaat in het najaar (in ieder geval vóór januari 2011) de website CJG Zandvoort voor ouders/verzorgers online. De site bevat lokale en regionale gegevens over het CJG, onderwijs, kinderopvang, vrije tijd, cultuur en opvoedthema's. Een website is voor het CJG een belangrijk communicatiemiddel, omdat steeds meer ouders informatie zoeken op internet. Ook biedt het de gelegenheid aan ouders om (anoniem) vragen over opvoeding en opgroeien te stellen.

Hoewel de website in regionaal verband wordt ontwikkeld, krijgt elke gemeente voor de lokale herkenbaarheid een eigen uiterlijk (homepage) met eigen logo en kleurstellingen. Zandvoort heeft jongeren van het Gertenbachcollege gevraagd een logo-ontwerp (beeldmerk) te maken voor het Zandvoortse CJG. Dit logo wordt ook gebruikt op posters, folders ed.
Op welke wijze de gemeente jongeren zelf als doelgroep bij het CJG wil betrekken (website, hyves) hangt af van hoe jongeren tegen het CJG aankijken en wat zij willen.

2. CJG en regionale ontwikkelingen

Elk CJG is verplicht tot het uitwerken van inhoudelijke zaken zoals zorgcoördinatie en de schakel met bureau Jeugdzorg. De gemeenten in Zuid-Kennemerland hebben besloten (onder bestuurlijk akkoord) om een aantal zaken in regionaal verband te ontwikkelen.
Elke gemeente werkt mee aan de uitwerking van 2 onderwerpen (voor Zandvoort was dat zorgcoördinatie en opvoedondersteuning). Inmiddels zijn de volgende zaken door werkgroepen uitgewerkt of nog in uitwerking:

2.1 Protocol zorgcoördinatie

De gemeente heeft de wettelijke verplichting om te komen tot sluitende afspraken over de coördinatie van zorg. In maart 2010 is aan het portefeuillehoudersoverleg Jeugd het nieuw ontwikkelde protocol Zorgcoördinatie in de regio Zuid-Kennemerland voorgelegd onder het motto: één gezin, één plan.
In het protocol is vastgelegd wat zorgcoördinatie is, wanneer er een plan van aanpak moet komen en wie de zorgcoördinatie heeft. Zo is afgesproken dat op het moment dat bureau Jeugdzorg bij een gezin betrokken is, deze altijd de zorgcoördinatie heeft over het gehele gezin en dus niet meer alleen over het individuele kind.
Het protocol voorziet ook in wat er moet gebeuren, indien er sprake is van stagnatie in de zorg of in de zorgcoördinatie. Daarmee is de komst van de zorgregisseur een feit. Dit is een nieuwe regionale functie, ondergebracht bij de gemeente Haarlem.
In de loop van 2010 ondertekenen de gemeenten en de instellingen het convenant over Zorgcoördinatie.

2.2. Basisvoorstel opvoedondersteuning

Een belangrijke basistaak van het CJG is de opvoed- en opgroeiondersteuning. Elke ouder / verzorger of professional die een vraag heeft over ontwikkeling van kinderen, over opvoeden kan daarvoor terecht bij het CJG.
Inmiddels werken in de regio een breed scala aan instellingen (breder dan de kernpartners CJG) met de opvoedmethode Positief Opvoeden. Daarnaast hebben de instellingen ieder een eigen aanbod gericht op individuele en collectieve ondersteuning.
Met name rondom dit aanbod en de wijze van uitvoeren zijn kritische punten geconstateerd: het aanbod is versnipperd over meerdere aanbieders, er is nauwelijks informatie over het effect van uitgevoerde opvoedinterventies, het is niet bekend of het aanbod aansluit bij de vraag, er wordt te weinig aan PR en communicatie gedaan, er wordt nauwelijks samengewerkt met andere partijen en er is te weinig actieve toeleiding naar het aanbod.
De instellingen gaan gezamenlijk werken aan verbetering van deze punten.

Voor de lokale uitwerking neemt elke gemeente zelf het initiatief. De gemeente maakt eigen keuzes voor het betrekken van andere aanbieders buiten het CJG (zoals welzijnswerk, onderwijs, particulieren) en waar zij extra op wil inzetten. Ook bepaalt de gemeente zelf of zij meer zicht wil krijgen op de vraag en behoefte van ouders en zet daarop actie uit.

2.3 Zorg- en adviesteams en Mobiel Team

Elke school moet in 2011 een zorg- en adviesteam (ZAT) hebben. Een ZAT is een multidisciplinair team, waarin professionals die zorg en ondersteuning bieden aan leerlingen en hun ouders, samenwerken met scholen om problemen van die leerlingen op te lossen. Het ZAT doet aan vroegsignalering en biedt snel en passende hulp bij complexe zorgvragen. Het CJG is een vaste partner in het overleg van het ZAT.

In regionaal verband wordt een voorstel ontwikkeld voor een zorg- en advies structuur voor het voortgezet onderwijs en het basisonderwijs. Deze voorstellen kunnen als basis worden gebruikt voor de verdere uitwerking van zorg- en adviesteams op de Zandvoortse scholen.

De huidige situatie is dat er op het Gertenbachcollege een zorg- en adviesteam actief is bestaande uit de intern begeleider, de GGD-schoolarts, leerplichtambtenaar, medewerker van Bureau Jeugdzorg en de wijkagent. De Brijder Verslavingszorg en Kontext zijn op afroep beschikbaar. Het zorg- en adviesteam komt eenmaal per 6 weken bijeen. Deze opzet wordt eind schooljaar 2009-2010 geëvalueerd.

Op de basisscholen is sinds een aantal jaren een Mobiel Team actief, bestaande uit een sociaal verpleegkundige van de GGD en een maatschappelijke werkende van Kontext.
Het Mobiel Team is aanwezig op de scholen om ouders / verzorgers en kinderen kortdurend en laagdrempelig hulp te bieden bij niet-complexe vragen of problemen bij opgroeien en opvoeden. De komst van het CJG én de vorming van zorg- en adviesteams vraagt om een herijking van de rol en positie van het Mobiel Team.

2.4 Bureau Jeugdzorg

Het CJG dient een schakel te hebben met bureau Jeugdzorg. De Notitie Aansluiting Bureau Jeugdzorg Noord-Holland in het Centrum voor Jeugd en Gezin in de regio Zuid-Kennemerland (maart 2010) geeft duidelijkheid over de positie van BJZ en welke afspraken daarbij horen. Zo neemt bureau Jeugdzorg (BJZ) onder andere deel aan de back-office van het CJG en aan de zorg- en adviesteams.

Binnen bureau Jeugdzorg (BJZ) woedde de afgelopen 2 jaar een stevige discussie over de taakstelling van BJZ algemeen en de aansluiting van BJZ in het CJG. Naar verwachting buigt het nieuwe Kabinet zich over de decentralisatie van BJZ (van provincie naar gemeente).

2.5 Andere ontwikkelingen

In de afgelopen 2 jaar deden zich op landelijk niveau diverse ontwikkelingen voor die een relatie hebben met het CJG. Het betreft:

- Implementatie RAAK Kindermishandeling: een methode die landelijk wordt ingevoerd, waarbij elke instelling bij (vermoeden) van kindermishandeling gaat werken volgens een bepaald protocol en verplicht is zich te houden aan de nieuwe meldcode.
- Vorming Veiligheidshuis regio Kennemerland: overleg tussen het CJG en het Veiligheidshuis is nodig voor de jongeren die nog geen strafbare feiten hebben gepleegd, maar op het randje daarvan balanceren.
- Digitaal dossier Jeugdgezondheidszorg: de Jeugdgezondheidszorg (0-19) is verplicht om vanaf 2010 te werken met een digitaal kinddossier.
- Verwijsindex Risicojongeren (VIR): de invoering van de verwijsindex is verplicht. Alle kernpartners van het CJG werken inmiddels met de verwijsindex.

3. CJG en Rijksbijdrage

De gemeente Zandvoort ontvangt rijksmiddelen (al dan niet geoormerkt) voor het CJG.

3.1 Brede Doel Uitkering CJG

Via de Brede Doeluitkering CJG ontvangt de gemeente Zandvoort voor de periode 2008 tot en met 2011 een uitkering van € 1.013.763,-. De doeluitkering wordt in die periode verhoogd met € 56.290,- zijnde de overheidsbijdrage arbeidskostenontwikkeling (OVA).

De Brede Doeluitkering bestaat uit 2 delen:
- Deel 1 betreft de uitvoering van de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen. De gemeente maakt een bedrag van € 654.604,- over aan de Jeugdgezondheidszorg Kennemerland BV. Dat bedrag wordt aangevuld met de OVA-gelden.

- Deel 2 betreft de realisatie van het CJG en de uitvoering van activiteiten gericht op kinderen, jongeren en hun opvoeders. Het gaat om een bedrag van € 359.161,-.

3.2 Digitaal Dossier JGZ en Verwijsindex Risicojongeren

In de periode van 2007 tot en met 2011 ontvangt de gemeente Zandvoort een bedrag van € 53.950,- voor de invoering van het digitaal dossier en de verwijsindex.

4. Planning

Hieronder is voor verschillende onderdelen aangegeven wat inmiddels gerealiseerd is, welke stappen nog gezet dienen te worden en wanneer deze gereed zijn. Deze planning gaat uit van de realisatie van een fysiek inlooppunt in 2011 dat voorziet in een goed basisaanbod. De verdere inhoudelijke uitbouw van het CJG vindt plaats in 2012 en verder.

4.1 Doelgroepparticipatie

- Uitsluitsel over onderzoek onder verzorgers en jongeren door Primo NH: augustus 2010
- Bij negatief besluit alternatieven nagaan: najaar 2010
- Uitvoering onderzoek en rapportage: mei 2011

4.1 Website CJG Zandvoort

- Oplevering website in minimale variant: eind 2010
- Doorontwikkeling op onderdelen: continue proces

4.2 Protocol zorgcoördinatie

- Oplevering regionaal protocol zorgcoördinatie: mei 2010
- Ondertekening convenant zorgcoördinatie gemeenten en instellingen: najaar 2010
- Proefperiode werken met protocol:mei tot november, evaluatie protocol: november 2010
- Implementatie definitief zorgprotocol: januari 2011

4.3 Opvoedondersteuning

- Oplevering regionale basisvoorstel opvoedondersteuning: mei 2010
- Eerste uitwerking op relevante onderdelen op lokaal niveau: gereed eind 2011
- Verdere uitwerking: continue proces

4.4 Schakel met Zorg- en adviesteam en Mobiel Team

- Overleg voortgang Mobiel Team en relatie zorg en adviesteam: augustus 2010
- Evaluatie zorg- en adviesteam Gertenbachcollege: najaar 2010
- Oplevering regionaal basisvoorstel Zorg- en Adviesteams en schakel CJG: eind 2010
- Vorming zorg- en adviesteams onderwijs Zandvoort en schakel CJG: gereed eind 2011

4.5 Schakel met Bureau Jeugdzorg

- Oplevering notitie schakel CJG met bureau Jeugdzorg: maart 2010
- Effectuering afspraken BJZ en CJG Zandvoort: gereed eind 2011

4.6 Huisvesting

- Gesprekken met Jeugdgezondheidszorg 0-19 over locatiemogelijkheden: najaar 2010
- Duidelijkheid over beoogde locatie (gezondheidscentrum) in Noord: december 2010
- Besluit over de locatie voor CJG: uiterlijk december 2010
- Opening fysiek CJG: eind 2011